

*С. М. Фролов, д-р екон. наук, проф.,
ДВНЗ "Українська академія банківської справи НБУ"*

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ У СВІТОВЕ ЕКОНОМІЧНЕ СПІВТОВАРИСТВО

Ринкові реформи, що проводяться в країні, створюють сприятливі умови для відродження української економіки та її інтеграції у світове економічне співтовариство.

Зовнішньоекономічна діяльність підприємств відіграє значну роль у розвитку економіки України, насиченні споживчого ринку товарами належної якості, просуванню товарів вітчизняних виробників на зовнішні ринки.

Активна зовнішньоторговельна політика може стати дієвим інструментом структурної перебудови економіки, підвищуючи ефективність і конкурентну спроможність національного виробництва. Більше того, сьогодні ми не бачимо альтернативи послідовної лібералізації зовнішньоекономічних зв'язків, якщо ми дійсно хочемо реформувати нашу економіку і зробити її складовою міжнародного розподілу праці. Саме лібералізація включить механізми ринкового ціноутворення, визначаючи структуру та обсяги виробництва. Важливим інструментом реструктуризації виробництва має стати конкуренція між національними та іноземними виробниками на українському ринку. Недосконалість українського законодавства (складність процедур відкриття та реєстрації нових підприємств, наявність значної кількості суперечливих нормативних документів з питань оподаткування, непрозорість процедури сертифікації), низький технологічний рівень підприємств постають додатковими протекціоністськими бар'єрами як розвитку ділового співробітництва, так і впливу світового господарства на економіку України. Тому лібералізація є необхідною умовою макро- і мікроекономічної стабілізації в Україні.

Зазначимо, що метою лібералізації зовнішньої торгівлі є розвиток таких аспектів нового ринкового середовища:

- реалізація економічної самостійності підприємств шляхом зниження ступеня економічного втручання держави;
- встановлення зв'язку між внутрішніми та світовими цінами, що націлені на надання виробникам цінових сигналів, котрі дозволяють ефективно розподіляти ресурси і скористатись порівняльними перевагами країни;
- входження вітчизняних виробників у конкурентну боротьбу на зовнішніх ринках, розвиток ринкових конкурентних середовищ.

Підкреслимо, що лібералізація зовнішньої торгівлі зовсім не означає відмову від участі держави у формуванні зовнішньоекономічної сфери. Навпаки, роль держави виходить на сучасний рівень, притаманний переважній більшості країн. Нова роль держави полягає у встановленні необхідної нормативної бази та інституційної структури, яка б підтримувала і

гарантувала розвиток підприємництва та встановлення надійних партнерських зв'язків.

Очевидно, для того, щоб подолати успадковану та існуючу економічну та технологічну відсталість, потрібен перехід до нової моделі зовнішньоекономічної діяльності – виробничо-інвестиційної, тобто необхідний не просто розвиток торговельного обміну, а швидше взаємодія з іноземними партнерами на всіх стадіях виробничого процесу. Український бізнес сьогодні міг би запропонувати Європі свої відносні переваги в первинній чи проміжній переробці, зміцнюючи співробітництво і покращуючи рівень інтеграції у світові та європейські потоки товарів, капіталу, технологій.

Проте навіть у існуючій моделі експорт та імпорт сьогодні суттєво обтяжуються, крім тарифних, передусім нетарифними заходами, при цьому цей тягар зростає через індикативні ціни, валютний контроль, стандартизацію та сертифікацію.

У руслі інтегрування України в систему світового господарства її економіка стає дедалі більш відкритою внаслідок лібералізації її зовнішньої торгівлі. Але в перехідний період, коли українські товаровиробники не мають ані досвіду, ані капіталу для повноцінної конкуренції на світових ринках, уряд України має захищати свого товаровиробника.